

Fregatten PEDER SKRAM's *Venner*

Glædelig Jul

• *Venneforeningens blad* •

Venneforeningen's blad

Udgives af foreningen:

"Fregatten PEDER SKRAM's Venner"

Eftertryk er tilladt med tydelig kildeangivelse.

ISSN: 1603-5933

Chefredaktør og ansvarshavende:

Kommandørkaptajn Leif Rostgaard Sørensen

Redaktion:

Peter Lindstrøm

Solhaven 8, 2990 Nivå.

Fregatten PEDER SKRAM's Venner:

www.pederskramsvener.dk

email: kontor@pederskramsvener.dk

Kontor:

Elefanten, Nyholm,
1439 København K.

Giro 068 3280

Sekretærer:

Bent Nielsen og Erik Nygaard

Email: kontor@pederskramsvener.dk

Bestyrelse:

Formand:

Kommandørkaptajn Leif Rostgaard Sørensen
Tlf. 49 14 15 39

Email: formand@pederskramsvener.dk

Næstformand/Kasserer:

Kaptajnløjtnant Børge Raasthøj

Tlf. 56 14 02 36

Email: kasserer@pederskramsvener.dk

Bestyrelsesmedlemmer:

Seniorsergent L. O. Nielsen

Email: l.o.nielsen@ofir.dk

Peter Lindstrøm

Tlf. 49 14 73 87

Email: redaktion@pederskramsvener.dk

Jens Møller

Email: jens.moeller@mail.dk

Suppleanter:

Jan E. Hartmann

Email: jeh@naviair.dk

Maskinmester Bent Frese-Madsen

Email: fresemadsen@post.tele.dk

Revisorer:

Kaptajnløjtnant Per Olkjær Nielsen

Orlogskaptajn Henning Egholm

Revisorsuppleant:

Kaptajnløjtnant C. J. Hougaard Larsen

Internet adresser:

Fregatten's hjemmeside:

www.pederskram.dk

Email:

info@pederskram.dk

Radiodivisionen's hjemmeside:

www.qsl.net/oz1rdn

Email:

oz1rdn@qsl.net

Fregattens adresse:

Fregatten PEDER SKRAM

Elefanten, Nyholm,
1439 København K

Telefoner:

Fregatten: 32 57 13 16

Særarrangementer: Jørgen F. Bork:
23 72 69 77

Teknisk Leder: Thomas Bork 21 66 33 50

Indhold:

3. Redaktionelt.
4. Formanden har ordet.
5. Nyt fra Fonden.
- 6-7. Palle i den kolde krig 5
- 8-10. HEJMDALS sidte opmålingstogt.
- 11-12. ABSALON - Klar til enhver opgave.
13. Artilleriskibet NIELS IUEL.
- 15-19 Referat fra generalforsamlingen.
20. Foreningens årsregnskab.
21. Nyt fra radiodivisionen.
22. Meddelelser fra foreningen.
23. Indmeldelseskupon.

Forsidebillede:

Stemningsfuldt billede taget fra Toldboden af Finn Hillmose.

Redaktionelt:

I forrige nummer af bladet var der et billede på side 13 som jeg opfordrede læserne til at identificere, en stor tak til de mange der har sendt mail eller ringet med et svar på opgaven. Det kan der læses mere om på side 13.

Opmuntret af succesen bringer vi et nyt billede i dette blad. Palle Kruse fortsætter sin føljeton om hans oplevelser i torpedobådene 1960 - erne. Et nyt medlem, - Frank Horn, har meldt sig som skribent med oplevelser i Søværnet, idet han har deltaget i opmålingsskibet HEJMDAL's sidste opmålingsrejse til Grønland.

Søværnets nyeste skib ABSALON er nu klar til at løse diverse opgaver for det danske Forsvar, læs mere på side 11.

Som det kan læses i referatet fra generalforsamlingen d. 24 SEP, blev der vedtaget en mindre ændring til foreningens vedtægter. Derfor findes der i dette nummer af bladet en revideret udgave af vedtægterne lige til at tage ud.

Til slut vil jeg på redaktionens vegne ønske alle vore læsere
en

Glædelig jul og et godt nytår.

Peter Lindstrøm

49 14 73 87

Email: redaktion@pederskramsvener.dk

Blad nr.	Deadline	Udkommer
1-2006	1. februar 2006	marts 2006
2-2006	1. maj 2006	juni 2006
3-2006	1. august 2006	september 2006
4-2006	1. november 2006	december 2006

Formanden har ordet

Når disse linier læses, har bestyrelsen konstitueret sig efter sit genvalg på generalforsamlingen den 24 september. Som det fremgår af medlemsbladets kolofon, er vi alle forblevet på vore poster. Bestyrelsen vil fortsat bestræbe sig på at bidrage til den fortsatte genudrustning af PEDER SKRAM og bemanningen af fregatten i åbningsperioderne. Den ene af vore to sekretærer, *Kenn Jørgensen*, har ønsket at fratræde hvervet. *Erik Nygaard* har tilbudt at varetage hvervet sammen med *Bent Nielsen*.

Referatet fra generalforsamlingen kan læses på siderne 15-19. Generalforsamlingen vedtog en mindre tilføjelse til Venneforeningens vedtægter, hvorved det bliver muligt for bestyrelsen at udnævne æresmedlemmer. Et optryk af de reviderede vedtægter findes midt i bladet. Bestyrelsen finder det lidt skuffende, at **kun 19 medlemmer** (ud af 500) bestyrelsen inklusive, havde fundet det ulejligheden værd at deltage.

Efter medlemmernes ønske havde bestyrelsen ellers igen i år henlagt generalforsamlingen til en lørdag med tilhørende frokost-buffet. De der deltog havde en livlig debat og en hyggelig frokost.

Den 7 oktober deltog jeg i Fondens Repræsentantskabs årlige møde, hvor admiral Bork redegjorde for arbejdet med at genudruste fregatten. Han udtalte herunder stor anerkendelse for den flotte indsats *Per Jetting* har ydet med at renovere kompressorrummet og med at male styrbords torpedoapparat. Det er nu løftet på plads efter længere tids ophold på kajen. Tilsvarende har *Jan Hartmann* ydet en flot indsats med en gennemgang af fregattens forskellige elektriske kredsløb, ligesom *Kaj Nielsen* har gennemført en omfattende reovering af radiostationen. Som det også fremgår af admiralens orientering på næste side, er der fortsat masser af opgaver, hvor Venneforeningens medlemmer kan bistå med deres faglige viden fra den gang de gjorde tjeneste om bord.

Årets åbningsperioder er for længst afsluttede. Jeg har forstået på admiral Bork, at han er ganske tilfreds med sæsonens samlede forløb, især naturligvis med de 1947 besøgende på Kulturnatten og de 1407 besøgende i efterårsferien. Der er foreløbigt lagt op til at gentage åbningsperioderne i 2006, d.v.s. i påsken, lørdag - søndage i juni, hver dag (minus mandag) fra 1 juli til 2.den søndag i august, Kulturnatten samt hele efterårsferien.

Redaktøren af vort medlemsblad, *Peter Lindstrøm*, gør sig store anstrengelser for at søge relevante emner belyst gennem læseværdige artikler her i bladet. Jeg vil gerne opfordre medlemmer, som måtte have viden om fregattens aktive tjeneste, eller som har personlige oplevelser fra tjeneste om bord, til at bidrage med indlæg til bladet.

Jeg ønsker Fonden, vore medlemmer og alle vore medlemmer en
Glædelig Jul og et Godt Nytår

Leif Rostgaard Sørensen

Nyt fra Fonden

Af Fhv. viceadmiral Jørgen F. Bork

I dette blads juni nummer omtalte jeg alt det udstyr vi erhvervede fra de kondemnerede mine-læggere, og i løbet af sommeren har vi prioriteret registrering og monitorering af dette udstyr højt.

Samtidig er arbejdet med såvel udenbords som indenbords renovering fortsat - endnu med mangel på arbejdskraft - men i år begunstiget af det gode vejr.

Af særlige arbejder skal nævnes:

Styrehuset er nu færdigmonteret med gyrorepeatere og diverse kontrolbokse, bl.a. til erhvervede lanterner og signalgrej - lanternerum, er istandsat, og hele styrbords brovinge og lejdere er næsten færdigbehandlet.

I denne forbindelse har vi forsøgsvist overmalet letmetalfladerne, hvilket synes at falde heldigt ud. Dette vil kunne få betydning for den endelige specifikation af malerarbejdet på overbygningen.

Styrbords ankerkæde i en længde på 200 meter er nu taget om bord, og styrbords anker følger når sandblæst og malet - arbejdet vil blive udført inden vinteren af sikkerhedshensyn.

Kranen på agterdæk fremstår nu som nyrenoveret og blev demonstreret for Tuborg Fonden ved ombordtagning af en kasse øl den 22. juni, og senere ved søsætning af stor gumibåd tværs over dækket.

Arbejdet med ilandsatte torpedorør - herunder sandblæsning af soklen er afsluttet, hvorefter rørene vil blive ombordtaget, og de første af i alt 4 stk. leveringsklare torpedoer ligeledes vil blive ombordtaget. Det er et flot arbejde, der er udført af vor frivillige medarbejder Per Jetting.

Ny havaribelysning om bord er nu installeret og afprøvet.

Vi har anskaffet og monteret en el-måler til brug for fregattens egen registrering af elforbrug, og udøver streng økonomi med det daglige forbrug.

Efter en besigtigelse af alle forhold omkring fregattens kabys, og herunder også de forventelige store krav fra søfartsstyrelsen og levnedsmiddelkrav såfremt kabyssen skulle anvendes som sådan har vi i bestyrelsen truffet den principielle beslutning at "kabyssen indrettes til at være et optimalt anretterkøkken/stirrids" - hvorefter alle tanker om en egentlig kabys til madlavning er skrinlagt. Dette vil spare os for omfattende anlægsudgifter og tilvejebringe en praktisk løsning, som vi kan tackle i hverdagen.

Det billetsamarbejde vi indledte med Tøjhusmuseet og undervandsbåden SÆLEN i sommerferien blev fortsat i efterårsferien, og selv om det gav øgede indtægter for fregatten blev det en stor belastning for vore frivillige kustoder. Vi vil nu overveje de praktiske muligheder for en fortsættelse.

Besøgstallet i fregatten på kulturnatten slog sidste års rekord, og nåede op på 1.947 gæster, ligesom efterårsferien med yderligere 1.407 gæster gav os et tilfredsstillende resultat.

Idet jeg retter en stor tak til alle vore kustoder for en flot indsats, opfordrer jeg alle Venneforeningens medlemmer til at medvirke til at markedsføre fregatten, og til at henvise til vor hjemmeside. www.pederskram.dk.

Med venlig hilsen

Jørgen F. Bork.

Palle i den kolde krig 5

Af Palle Kruse - fortsat fra forrige nummer

Efter at have fortalt om brand om bord, søsyge og andre ubehageligheder, er det nok på tide af fortælle lidt positivt om hvordan det var at være i motortorpedobådseskadre 11 i begyndelsen af 1960'erne.

Eskadren bestod af ca: 12-16 MTB,ere og et moderskib, HJÆLPEREN, uden tvivl søværnets grimme skib til dato, og en mobil base på land, - MOBA kaldet. Vi havde et godt samarbejde med Svenskerne, selv om de var neutrale og ikke medlem af NATO, så uddannede de vore ubådsgaster og bistod på flere andre områder den danske flåde, så vi havde et godt forhold til svenskerne og vise versa. Vi havde dog en fordel som svenskerne misundte os meget, nemlig den nemme adgang til sprut. I må huske på at man kun kunne købe øl og spiritus i spritbolaget og det var dengang rationeret. Måske derfor inviterede den Svenske flådes hjemby Karlskrona 11,te torpedobådseskadre på officielt flådebesøg rimeligt ofte. Jeg var dengang på HJÆLPEREN, et større skib med ca. 100 mands besætning.

På et skib af den størrelse var der en velfærdsofficer der skulle hjælpe folk med at holde moralen oppe og bl. a. sørge for underholdning. Mardov og jeg var hans hjælpere, så det var os der sørgede for under-

Depotskibet HJÆLPEREN

Oprindelig amerikansk landgangsfartøj (LSM-500), bygget i Houston, Texas, USA i 1945.

Leveret som det første skib under våbenhjælpsprogrammet (MDAP), sammen med minelæggerne BESKYTTEREN og VINDHUNDEN.

Indgået i Søværnet i 1953.

Udgået august 1974.

Displacement 1.030 tons.

Længde 64,26 meter.

Brede 10,92 meter.

Dybgang for: 2,41 m. agter 1,98 m.

Besætning 102 mand

Maskineri: 2 stk. GMC cleveland dieselmotorer 2.880 Hk, 2 skruer.

Aktionsradius 3.500 sømil ved 12 knob.

(kilde www.navalhistory.dk)

holdningen.

Vi hentede film på forsvarets velfærdstjeneste på Bådsmansgades kaserne og fremviste dem når lejlighed bød sig. Jørgen Mylius spillede popmusik fra radio Merkur og vi rettede på antennerne så vi kunne sende musikken ud over skibets højtalere når det var belejligt.

Vi sørgede også personligt for at underholde besætningen, som f. eks. her under besøget i Karlskrona. De svenske kadetter og andre udvalgte var inviteret til fest i officersmessen med påhæng, d. v. s. deres damer. Der var naturligvis rimeligt med sprut, så svenskerne var meget glade for denne tilbagevendende begivenhed.

Nu er Karlskrona ikke det mest spændende sted for en ung dansk sømand, så mange af besætningen blev ombord denne lørdag. Jeg havde som sædvanligt pralet lidt af min svenske herkomst, så jeg vandt en ekstra vagt som ordonnans ved landgangen.

Surt sjov, men pludselig dukkede den yndigste unge dame op i selbskabskjole, det var sommer, så der var ikke for meget af den.

Hun var inviteret til fest med sin gemal, men han var blevet lidt forsinket, så hun kom alene. Nu var mit job ganske enkelt at følge gæsterne hen af sidedækket og rundt om hjørnet og ind i officersmessen. Ihukommende min anden kasket som medlem af velfærdsudvalget, samt en mindre irritation over at stå på vagt, fulgte jeg damen hen ad sidedækket op af lejderen med den smukkeste udsigt til hendes nydelige ben, hen over dækket, ned af lejderen til hoveddækket, den lejder der fortsatte ned til mandskabets banje, og så tilbage forbi kabysen og ind i officersmessen.

Der kom mange damer ueskorteret, og alle fik den store

sightseeing tur til udelt nydelse for mandskabet, der sad som en kødrand omkring lugekanten til den nedadgående lejder.

Nå, festen i officersmessen begyndte med spisning og talrige skåler, samt fællessang m. v. Jeg stod stadig ved landgangen og skulle stå der til kl. 22 inden jeg fik fri.

Banjermeisteren, en overfenrik, som jeg ellers kendte som en flink og omgængelig fyr kom pludselig drønende ud på sidedækket helt rød i hovedet og overfusede mig med udtryk som, liderlige stodder, sjofle kal, og flere mere ramsaltede udtryk fra hans lange karriere til søs, og det var ikke noget han havde lært på fenrik-skolen. Det blev klart for mig at flere af pigerne samstemmende havde fortalt ham at det var et meget stort skib og de havde aldrig fundet officersmessen hvis ikke ham den flinke rødhårede Palle havde hjulpet dem.

Min køjeplads på mathbanjen blev inddraget og jeg fik en køje allerinderst inde på den store 50 mands mandskabsbanje.

Nå pyt, jeg var utrolig populær hos mandskabet.

På genhør.

Palle Kruse,
MHTERA 621

HEJMDAL's sidste opmålingstogt.

Frank Horn - medlem af København Marineforening og af PEDER SKRAM's Venner, har skrevet denne beretning til "Under Dannebrog" juli/august 2005. Vi har fået lov at bringe den i Venneforeningen's blad også.

Jeg blev indkaldt den 7. januar 1953. I begyndelsen af april fik jeg tilbudt at komme til Grønland på opmålingsskibet HEJMDAL. Her manglede man en værnepligtig fyrbøder. Jeg blev godt modtaget af de øvrige i maskinen, hvor man havde travlt med at klargøre til det forestående togt. Den 10. april blev der hejst kommando og den 21. april oprandt afsejlingsdagen. Kl. 18.00 lagde vi fra kaj ved Langelinie, mens familie og venner vinkede farvel. Den 24. april om eftermiddagen kastede vi anker ud for Thorshavn. Vores motorjolle sejlede ind med post og hentede samtidig chefen for Marinedistriktet, som skulle aflægge visit ombord.

Første glimt af Grønland

Torsdag aften den 29. april kl. 20.00 gik vi forbi Kap Farvel i ca. 30 sømils afstand, og næste morgen ændrede vi kurs til stik nord og gik ind i Davis Strædet. Ved middagstid ankrede vi op i munden af Arsukfjorden og afventede at tre marinekuttere og en LCM'er fra Grønndal skulle dukke op.

Vi medbragte forsyninger og materiel til basen, og det blev nu omladet til marinekutterne. Efter at dette arbejde var færdigt, tog vi LCM'eren på slæb og fortsatte nordpå.

Mange af besætningen havde aldrig før været så højt mod nord, så det var en kæmpe oplevelse at se isbjerge og de høje fjelde inde på land. Men hver eneste dag i de næste mange måneder skulle komme til at byde på nye og storslåede oplevelser. Kursen var sat mod Hol-

Søopmålingsfartøjet HEJMDAL.

Bygget på orlogsværftet 1934-35, indgået i søværnet 1935, årlige opmålingstogter til Grønland fra 1947 til 1953.

Kontor og logskib på Holmen fra 1954 til 1972, ophugget i 1973.

Deplacement 817 tons, det var drevet af en dampstempelmaskine på 675 Hk, som gav en fart på ca. 12,5 knob.

Besætningen var på 40 - 49 mand.

(Foto: Henning Melin, formand for Hobro marineforening.)

En LCM

steinsborg, som en stor del af tiden skulle være vores hovedbase. Ved passagen af den nordlige polarkredslinie blev →

alle der ikke havde passeret linien før døbt af Kong Neptun. Det blev en festlig oplevelse som efterfølgende gav en lille én til ganen.

Holsteinsborg

Dagen efter nåede vi Holsteinsborg. Vi stoppede op uden for Ulkebugten, ved Møllers Ø, og frigjorde LCM'eren.

Derefter sejlede vi ind i bugten, som var omgivet af høje fjelde. Byen havde dengang ca. 1200 indbyggere, og træhusene lå, ligesom på Færøerne, strøet rundt på klipperne. Alt hvad der kunne krybe og gå, kom ned for at tage imod os. Et orlogsfartøj var jo ikke hverdagskost, selv om marinen, når besejlingsforholdene tillod det, jævnligt lod sig se. Vi havde også en del varer og materialer med og det blev såmænd losset af kvindelige havnearbejdere, som på den måde tjente lidt til livets opretholdelse.

Arbejdet begynder

Lige over middag fik kongens kvarter landlov og dagen efter dronningens, men så begyndte arbejdet med at omlæse Deccamateriel og reparere hvad der i vinterens løb var gået itu. Det primære formål med togtet var selvfølgelig søopmålingen, men også at vise flaget og håndhæve Danmarks suverænitæt i området. Kort fortalt gik opmålingen ud på at skaffe så pålidelige søkort som overhovedet mulig. Man må jo huske på, at den grønlandske havbund består af et alpelandskab med høje fjeldspidser, eller skær om man vil. Det er disse farlige skær der skulle kortlægges for at øge skibsfartens sikkerhed.

HEJMDAL's opgave bestod i at kortlægge havbunden ved hjælp af Decca og Ekkolod. Vi skulle nu fortsætte opmålingen sydpå fra Holsteinsborg og så langt ned vi kunne nå. Kort fortalt foregik det ved trepunktsopmåling fra tre flytbare senderstationer på land, og en modtagerstation ombord. Decca'en viste stedet, og ekkoloddet dybden. Arbejdet vekslede således mellem at opmåle og flytte stationer.

Forholdene ombord

HEJMDAL var ikke noget stort skib. Med en besætning på 65 mand var der ikke megen plads. De værnepligtige var fordelt på en dæks- og maskinbanje, hvor vi sov i hængekøjer. Der var således ikke megen plads til privatliv, men alligevel havde vi et godt kammeratskab ombord. Også forholdet til officerer og befalingsmænd var godt. Selv om opmålingen tog megen tid, så blev der da også gjort afstikkere til en del af de andre kolonier op og ned af vestkysten. Blandt andet husker jeg en tur op til Eqip Sermia, en kæmpebræ nord for Jakobshavn, hvor nogle af os var inde på indlandsisen hos en fransk glaciologekspedition for at hente en "Weasel", et larvefodskøretøj som vi brugte i forbindelse med flytning af deccastationerne.

HEJMDAL ved Grønland
(foto fra orlogsmuseets arkiv)

Maden om bord kunne være et kapitel for sig, vi havde jo medbragt det meste af forsyningerne hjemmefra, for eksempel en tønde med hvidkål i strimler, som ved hjælp af frugtfarve eller sovskulør kunne blive til rødkål eller brunkål. I lasten fandtes også tømælk og en ost som kom af sig selv når man fløjtede efter den! Men heldigvis var havet fuldt af fisk og lejlighedsvis fik vi også hvalkød, så alt i alt var det ikke så dårligt.

Forholdet til Grønlænderne

Husker jeg som værende udmærket. Vi blev for det meste modtaget med venlighed og nysgerrighed. Vi spillede ofte →

fodbold med spejderne i Hols-teinsborg og fik store klø hver gang. Der blev også arrangeret dansemik i forsam-lingshuset til tonerne fra en grammofon, pigerne var glade for os, det samme kunne ikke siges om mændene. I begyn-delsen af august var vi færdige med den uden-skærs opmåling og arbejdet med at nedtage de tre deccastationer begynd-te. Vi foretog igen nogle ture op og ned ad kysten for at se, om der gemte sig fremmede skibe i nogen af fjordene. Et stykke ind i september gik vi for alvor sydpå med en afstikker ind i Godthåbs-fjorden og til Grønlands hoved-stad Nu-uk. Så gik turen videre ned til Grønnedal hvor vores chef, kommandør-kaptajn I.C.Tegner, havde aftalt et overraskel-sesangreb. Med krydsfiners-plader og grå maling blev HEJMDAL 's udseende ændret, og vi blev delt op i patruljer som fra et par sider sneg sig ind på de par vagter der var. Over-raskelsen var total, men alt endte selv-følgelig i fryd og gam-men. Vi fik også lejlighed til at aflægge et besøg i kryolitbruddet Ivigtut. Vi begynd-te nu at gøre klar til hjemrejsen. Den 28. sep-tember oprandt afsejlingsdagen. Det blev en ret begivenhedsløs rejse hjem-

over, indtil vi den 6. oktober fik Kronborg om styrbord, og gik ned gennem sundet og ind til Holmen. De følgende dage gik med at rigge af, hvor-efter kommandoen blev strøget. Vi sagde farvel og tak til hin-anden for en god tur og et godt kamme-ratskab. .

Frank Horn som ung maskinassistent i DFDS.

Efterlysning.

Ifølge Søværnsorientering fik HERLUF TROLLE i 1972 en skibsavis. Den fik navnet "Fregatten" og skulle udkomme en gang om måneden.

I forbindelse med den kommende bog om fregatterne PEDER SKRAM & HERLUF TROLLE er forfatterne Søren Nørby og Steen Schön meget interesserede i at høre fra læsere af Venneforeningens Blad, der skulle ligge inde med kopier af skibsavisen - eller oplysninger om en lignende skibsavis fra PEDER SKRAM.

Alle henvendelser kan rettes til Søren Nørby på soeren@noerby.net eller tlf. nr.: 20 68 68 47.

Klar til enhver opgave

Af Peter Bundgaard Nyhedsmagasinet "ForsvarsFocus" nr. 16 2005.

Søværnets nye støtteskib, ABSALON, kan indrettes som hospitalskib, kommandoskib eller transportere soldater og køretøjer. Det kan også forsvare sig selv og yde artilleristøtte til tropper i land. Onsdag d. 21. september besøgte NATO skibet for at studere det nye koncept.

I den gyldne efterårssol sejler støtteskibet ABSALON mod havnen i det urolagede Islandia. Skibet er i højeste beredskab. På dækket over helikopterhangaren er de to 12,7 mm maskingeværer bemandede af marinesoldater i kampuniformer, klar til at besvare enhver fjendtlig beskydning. Over skibet bliver himlen flænset af to af flyvevåbnets F-16 jagere. Allerede inden drønet har lagt sig, er flyene forsvundet i horisonten.

En af søværnets Lynx-helikoptere kredser over ABSALON's master og fortsætter ind over havneområdet for at observere mulige fjendtlige bevægelser, som kan true skibet, mens det lægger til kaj.

Det er onsdag den 21. september, og den store DANEX-øvelse er på sit højeste. Rønne havn danner rammen om denne del af øvelsen. Opgaven er at evakuere vestlige civilister, der er fanget i urolighederne.

Forsvaret har anstrengt sig for vise skibet fra sin bedste side. Det sker, fordi der er besøg fra NATO, som Danmark arbejder tæt sammen med, når forsvaret skal indrettes til at løse fremtidens konflikter.

Søværnets fremtidige strategi

Det danske søværn skal i fremtiden kunne løse hele spektret af opgaver; lige fra opgaver med lav risiko som hu-

manitære indsatser og evakuering af civilister til opgaver med høj risiko som indsættelse af specialstyrker og landsætning af tropper. Det er disse meget varierede opgaver, som de nye danske krigsskibe designes til at løse.

De to støtteskibe kan både indrettes som hospitalsskibe, kommandoskibe eller transportere tropper og køretøjer på deres 240 meter vognbaner. Skibene er også udrustet til at forsvare sig selv og yde artilleristøtte til tropper i land.

De tre kommende patruljeskibe bliver

ABSALON's våbendæk er udsyret med container positioner. På få timer kan våbnene udskiftes - alt efter den opgave skibet skal kunne løse. Under DANEX 2005-øvelsen var ABSALON udrustet med Harpoon - missiler mod skibe og Sea Sparrow - missiler mod fly.

Foto: FOV

mere svært bevæbnet. De skal kunne løse selv tunge kampopgaver. Hovedarmeringen kommer til at bestå af et 32 cellers magasin til store lodretstartende missiler.

Leasing af to roll-on roll-off skibe fra DFDS udgør for tiden søværnets tunge transportkapacitet. De indeholder hver 5000 meter vognbaner og kan transportere store mængder køretøjer og gods.

Kombinationen af de tre skibstyper gør

søværnet i stand til at reagere på enhver type konflikt ethvert sted i verden, forklarede flotilleadmiral Lars Rosendahl Christophersen, da han præsenterede søværnets fremtidige strategi for NATO.

Sikring af havnen

Mens ABSALON passerer molen og glider ind i havnen, speeder søværnets to nye LCP-indsatsfartøjer op og stryger forbi skibet, mens de hugger mod bølgerne.

Inde ved kajen bremser de voldsomt op, og en gruppe kamptropper stormer i land.

Oppe på kajen løber de med skudklare M-95 geværer hen og lægger sig i stilling på strategisk udvalgte steder. Derfra kan de dække hele havneområdet og nedkæmpe enhver, der måtte skyde på Absalon, mens det lægger til kaj.

Besøg fra NATO

Fra helikopterdækket bagest på skibet bliver øvelsen overværet af medlemmerne af NATO Defence Review Committee.

NATO er på studietur til Danmark for at se, hvordan det danske forsvar forbereder sig på fremtidens konflikttyper, der kommer til at foregå fjernt fra Danmark. De var derfor med på øvelsen for at se, hvordan støtteskibet ABSALON er i stand til at løse en bred og alsidig vifte af opgaver overalt i verden. Konkret blev gæsterne vidne til en øvelse i evakuering af civile medborgere, som var fanget i et urolaget område.

Formålet med komiteens arbejde er at forsyne NATO med anbefalinger til den fremtidige forsvarsplanlægning og fælles militære struktur. For at sikre at alle medlemslande er bredt forankret i NATO, deltager alle lande - dog ikke Frankrig - i arbejdet.

NATOs anbefalinger indgår i medlemslandenes overvejelser, når de sammensætter deres fremtidige forsvar. Anbefalinger bliver derfor til ved en gensidig proces, hvor medlemslandene leverer

deres nationale input til NATO, medens NATO også prøver at sammensætte sine anbefalinger ud fra det, alliancen som helhed har brug for.

Efter præsentationen udtrykte deltagerne begejstring over den nytænkning, der lå i konceptet bag de nye støtteskibe.

Landsætning af styrker

ABSALON's store grå skrog bevæger sig med snurrende bovpropeller ind til kajen.

I havnen er skibet sårbart over for fjender, der ligger på lur. Overalt på dækket står marinesoldaterne i kampuniformer klar og spejder ud over havneområdet efter mulige terrorister og oprørere.

Da fortøjningerne er lagt, glider ABSALON's store agterluge op, og 1. Lette Opklaringseskadron kører i land med deres pansrede Eaglekøretøjer. Det sker under hurtig taktisk kørsel for at gøre sig mindre sårbar over for fjendtlig beskydning.

Landgangen foregår uden problemer, og natten til den 22. september rykker

Foto: FOV

eskadronen ind i landet og får evakueret den gruppe civilister, der er fanget i urolighederne. Missionen lykkes, alle bliver hentet sikkert ud.

Vedtægter

Foreningen *PEDER SKRAM's Venner*

§ 1

Foreningens navn er "Fregatten PEDER SKRAM s Venner".

Foreningens hjemsted er i København.

Foreningens formål er at støtte "Fonden PEDER SKRAM" med at istandsætte og bevare fregatten, samt at gøre denne til et publikumsvenligt museums-skib.

§ 2

Som medlemmer optages enhver, der ønsker at støtte og arbejde for foreningens formål. Indmeldelse sker ved henvendelse til foreningens bestyrelse.

Udmeldelse kan finde sted på tilsvarende måde. Medlemmer, der efter påkrav om indbetaling af kontingent undlader at betale, slettes af medlemslisten.

*Bestyrelsen kan, når særlige forhold taler derfor, udnævne æresmedlemmer af "Fregatten PEDER SKRAM s Venner". Æresmedlemmer oppebærer et livsva-
rigt, kontingentfrit medlemskab af Venneforeningen."*

§ 3

Foreningens højeste myndighed er generalforsamlingen. Ordinær generalforsamling afholdes én gang årligt inden for tidsrummet 1. august til 30. september. Indkaldelse til generalforsamlingen kan ske med nyhedsblad til hvert enkelt medlem, med mindst 8 dages varsel og med angivelse af dagsordenen.

Ekstraordinær generalforsamling kan indkaldes af bestyrelsen og skal afholdes, når mindst 10 % af foreningens medlemmer skriftligt anmoder bestyrelsen herom med angivelse af en dagsorden. Indkaldelse skal ske med højst 3 ugers varsel.

Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal fremsendes skriftligt og være bestyrelsen i hænde senest 1 juli. Generalforsamlingen træffer sine beslutninger ved simpelt stemmeflertal. Dog kræver vedtægtsændringer 2/3 majoritet af de afgivne stemmer.

På den ordinære generalforsamling skal dagsordenen indeholde følgende punkter :

1. Valg af dirigent.
2. Bestyrelsens beretning for det forløbne år.
3. Forelæggelse og godkendelse af årsregnskabet.
4. Fastsættelse af årskontingentet.
5. Forslag fra bestyrelse eller medlemmer.
6. Valg af medlemmer til bestyrelsen.
7. Valg af suppleanter til bestyrelsen.
8. Valg af 2 revisorer.
9. Valg af 1 revisorsuppleant.
10. Eventuelt.

§4

Foreningens daglige ledelse varetages af en bestyrelse på 5 valgte medlemmer, samt 2 suppleanter, der deltager i bestyrelsesmøderne. Genvalg kan finde sted. Bestyrelsen konstituerer sig selv med formand, næstformand, sekretær og kasserer. Bestyrelsen kan om fornødent antage lønnet assistance.

Bestyrelsen afholder møde, når det skønnes nødvendigt. Formanden indkalder skriftligt til møderne med mindst 8 dages varsel, med angivelse af dagsordenen for mødet.

Bestyrelsen fører en protokol, hvori de vigtigste forhandlinger og de på mødet truffene beslutninger indføres. Referat fra mødet sendes til bestyrelsens medlemmer til godkendelse.

§5

Foreningens regnskabsår er kalenderåret.

Det påhviler kassereren at føre regnskab over foreningens indtægter og udgifter samt sørge for en forsvarlig forvaltning af foreningens midler, herunder overførsel af midler til Fonden.

Kassereren foranlediger årsregnskab og status udarbejdet. Regnskabet revideres af de 2 revisorer, inden det forelægges for generalforsamlingen.

§6

Foreningen tegnes og repræsenteres af formanden eller i dennes fravær af næstformanden.

§7

Såfremt foreningen måtte blive ophævet, skal dens formue tilfalde "Fonden PEDER SKRAM" eller en anden maritim forening efter generalforsamlingens nærmere beslutning.

Vedttaget på den ordinære generalforsamling 25 SEP 2004.
Nyt afsnit tilføjet §2, som vedtaget på generalforsamlingen 24 SEP 2005.

Rev. oktober 2005, lindstrom@it.dk

Tillæg til *Venneforeningens blad december 2005* - kan udtages.

Det ukendte skib på side 13 i forrige nummer af bladet?

Det rigtige svar var:

Artilleriskibet "NIELS IUEL"

Af Peter Lindstrøm

Efter gennemgang af de mange breve og mails som er kommet som svar på opfordringen i sidste nummer af "Venneforeningens blad" har jeg valgt at gengive Stig DeGeer's udmærkede beretning om det ukendte skib:

Efter at have konsulteret samtlige tegninger og foto's af vore panserskibe og krydsere, er jeg kommet til det resultat, at det drejer sig om panserskibet (artilleriskibet) NIELS IUEL. Billedet viser lidt agten for midtskibs to af skibets 150 m/m kanoner, samt to stk. 57 m/m ALK (antiluftkanoner) kanoner på båddækket. Den slanke motorbåd er formentlig chefschaluppen. Bemærk motorbådens skorsten på dækhuset fortil. Kølen til NIELS IUEL blev lagt den 21.

Niels Iuel (foto Orkogs Museet's arkiv)

september 1914. Oprindeligt var panserskibet planlagt til at være en større udgave af panserskibene af PEDER SKRAM-klassen. Hovedartilleriingen skulle være fire stk. 305 mm. Grundet verdenskrigen blev skibet først søsat den 3. juli 1918, og med megen be-

svær, grundet det lange tid det havde stået på byggebeddingen. Efter søsætningen skred arbejdet kun langsomt frem. Da freden nu igen var indtruffet, trak politikkerne "i land" og ønskede ikke et angrebsvåben som NIELS IUEL (som tingene har det med at gentage sig) og NIELS IUEL endte som en hybrid mellem en krydser og et panserskib. Med panserskibets kraftige pansring og med krydserens armering på ti stk. 150 mm, men kun med en fart på 16 knob, blev skibet et misfoster.

Fuldt lastet vejede NIELS IUEL 4.100 tons og havde en længde på 89 meter og et dybgående på 5,1 meter.

Billedet er taget før 1935/36, hvor der bl.a. blev installeret et nyt ildledelsessystem og de to stk. ALK erstattedes af 20 mm kanoner. 1939/40 blev der yderligere installeret 40 mm kanoner, som følge af den nye verdenskrig. →

Den 29. august 1943 forsøgte NIELS IUEL at sejle ud af Isefjorden og til Sverige, men blev stoppet af tyske bombemaskiner, der bombede og beskød skibet, hvorved et besætnings-medlem blev dræbt og 4 såredes. Efterfølgende besluttede chefen, kom-

Kommandør **Carl Westermann** (1894-1947)

mandør Westermann at vende om og sejle ind i Nykøbing bugt og der blev NIELS IUEL sejlet på grund og armeringen gjort ubrugelig. Den tyske marine bjergede NIELS IUEL og satte den istand. Under navnet Nordland fungerede NIELS IUEL nu som kadet-skib indtil 1945, hvor det den 3 maj blev angrebet af allierede fly og efterfølgende sænket på 30 meter vand. NIELS IUEL's oprindelige hovedarme-ring af 150 mm kanoner blev taget i land, i Danmark, af tyskerne og anvendt forskellige steder. Deraf 4 stk. på Bangsbo fortet, i Frederikshavn, hvor jeg ved selvsyn så dem i 1968, i forbindelse med min gennemgang af Søværnets Sergent og -Reserveofficersskole, der havde til huse i fortets nybyggede kaserne og de kan ses på Bangsbo museum den dag i dag.

Stig DeGeer

Gudmund Hansen fra Odense har sendt nedenstående billede, han skriver bl.a. :

"Det der i første omgang vakte min opmærksomhed var de "ringe" der omkranser skorstenen. Hvad formålet var med disse, kan ses på medfølgende billede det er mig til højre.

Jeg havde fornøjelsen at sejle sommertogt med den gamle dame i 1938, hvor jeg var matros elev, herunder skorstensvasker.

Det var den sommer, hvor vi faktisk var på vej til verdensudstillingen i New York. Vi skulle have fulgtes med skoleskibet DANMARK, men krigen truede, så vi måtte blive hjemme. DANMARK var sejlet i forvejen, og blev som bekendt i USA under hele krigen.

Den opmærksomme læser har måske bemærket at navnet på artilleriskibet NIELS IUEL staves med "i", i modsætning til korvetten NIELS JUEL der staves med "j".

Her følger en forklaring:

Generaladmiralløjtnant Niels luel, der ledte slaget i Køge bugt i 1677 stavede sit efternavn med "i" - hvilket var normalt dengang hvor man ikke skelnede mellem i og j.

oprindeligt var artilleriskibet NIELS JUEL stavet med "j," men familien luel bad i 1922 søværnet om at stave skibets navn med "i" og det valgte man at følge. så derfor hed artilleriskibet NIELS IUEL med "i," men i dag staves det med "j."

Referat fra generalforsamlingen d. 24 september 2005

Foreningen "PEDER SKRAM 's Venner" indledte lørdag den 24 SEP 2005 kl. 1100 sin ordinære generalforsamling i Marineforeningens lokaler på Nyholm. Formanden bød velkommen til de 19 fremmødte medlemmer, hvoraf de 18 deltog i den efterfølgende skafning.

Valg af dirigent:

Formanden foreslog direktør *Stig DeGeer*, som blev valgt med akklamation. *Stig DeGeer* takkede for valget.

Dirigenten konstaterede, at generalforsamlingen var lovligt indvarslet.

Bent Nielsen blev valgt som referent.

Bestyrelsens beretning for det forløbne år.

Formanden indledte sin beretning med endnu en gang at byde velkommen.

Der er ingen tvivl om, at PEDER SKRAM's placering ved Elefanten fortsat er et stort plus. I løbet af "Kulturnatten" 8. oktober 2004 besøgte 1.933 gæster fregatten, et flot resultat, der som sædvanligt blev fulgt op af fint besøg i efterårsferien. Besøget i åbningsperioderne i 2005 har været lidt bedre end forventet. I påsken og i skolernes sommerferie har adkomstforholdene til Nyholm og dermed til fregatten været vanskelig-gjort af, at broen mellem "Arsenaløen" og "Frederiksholm" har været helt spærret på grund af reparation. Og buslinie 66 har hele sommeren været omlagt uden om Holmen. Nærmeste stop ved Nyholm har været Margretheholm. Hertil kommer, at skiltningen ude på

Christianshavn midlertidigt viser til "Holmen" og "Operaen" via Prinsessegade, medens der intet steds er skiltning til Nyholm og Marinestation København.

Som bekendt har man i år forsøgt sig med "faste" åbningsperioder, nemlig i påsken, lørdag og søndage i juni måned og hver dag - undtagen mandage - fra 1 juli til 2. den weekend i august (14 AUG). Hertil kommer "Kulturnatten" den 14 OKT og den efterfølgende efterårsferie.

Siden 1 juli har ubåden SÆLEN, - som nu ligger på Bradebænken - været åben for besøgende torsdag-fredag-lørdag-søndag frem til søndag den 14 AUG. Kustoder fra Tøjhusmuseet har bemanded SÆLEN. Billetsalg og formering af hold til rundvisning i SÆLEN er blevet administreret fra fregattens billetsalg, en ordning som også bragte flere besøgende til PEDER SKRAM.

Fondens formand, viceadmiral Jørgen Bork, er fortsat særdeles ihærdig med at finde frem til firmaer, foreninger og andre som mod passende betaling vil leje fregatten til arrangementer af forskellig art. Det hjælper jo en del på kassebeholdningen.

Fregattens åbningsperioder kunne jo ikke gennemføres uden en fornem indsats fra de mange kustoder. Jeg vil derfor rette en tak til de mange af vore medlemmer, der igen i år har deltaget i kustodevagterne. Vagtlisten for "Kulturnatten" og efterårsferien ER på plads.

I årets løb har *John Larsen* overtaget

hvervet som kustodekoordinator fra *Gerhardt Nørgaard*. Frem til næste års åbningsperioder vil bestyrelsen foretage en kritisk gennemgang af listen over kustoder. Flere af de medlemmer som har meldt sig som kustoder, har slet ikke deltaget i vagten i år, og flere af de hidtidige kustoder har ønsket at udtræde af vagten. Vi har derfor behov for et antal nye kustoder, således at den enkelte ikke skal bære for mange vagter. Jeg må også opfordre de medlemmer, som har meldt sig som kustoder, til at melde ud, når *John Larsen* først i det nye år udsender sit første udkast til vagtlisterne for 2006, så vi kan fordele vagterne så fair som muligt.

Fonden ønsker samme åbningsperioder i 2006 som i år. Ved at knytte perioderne til faste datoer plus påske og efterårsferie kan man blive optaget i flere af de turist-brochurer, som i vinterens løb forberedes til sæsonen 2006. Det afhænger lidt af tilgangen af nye kustoder, om bestyrelsen kan give Fonden tilsagn om – som ønsket – også at bemane PEDER SKRAM på mandage i perioden 1 juli til 13 august 2006.

Som det er fremgået af velkomsten til nye medlemmer i vort medlemsblad, har der i årets løb været en jævn tilgang af nye medlemmer. Desværre modsvares dette i nogen grad af medlemmer, som har været restanter så længe, at vi må gå ud fra, at de ikke længere ønsker at forblive medlemmer af Venneforeningen. Så vi har fortsat små 500 medlemmer i alt.

Bestyrelsen modtager fortsat positive tilkendegivelser fra medlemmer, som synes, at vort medlemsblad fremtræder flot med mange læseværdige artikler. Lad mig igen i år udtrykke en stor tak til *Peter Lindstrøm*. Han bru-

ger en god del af sin fritid på at indsamle interessante indlæg og bearbejde dem til det flotte blad, I alle kender.

Jeg vil i denne forbindelse også gerne påskønne den store indsats, som Venneforeningens to sekretærer, *Kenn Jørgensen* og *Bent Nielsen*, yder. Som bekendt inddrog regeringen portostøtten, ligesom postvæsenet ændrede deres takstsystem. Vore 2 sekretærer har påtaget sig hvervet med 4 gange årligt selv at adressere de ca. 500 medlemsblade og at aflevere bladene på postkontoret som "PP B-post" – frankerede forsendelser. Herved opnår vi næsten halv porto i forhold til, hvad den tidligere forsendelsesmetode ville koste efter de nye regler. Efter længere tids ansøgningsbehandling fik Venneforeningen tilkendt et beløb fra den særlige pulje, som "Biblioteksstyrelsen" råder over til distributionstilskud til visse blade og tidsskrifter. I JUN 2005 aflagde vi rapport over medlemsbladets udgivelse i hele 2004, således at Biblioteksstyrelsen kan vurdere, om vi har opfyldt betingelserne for støtten. Vi håber naturligvis igen at få tilkendt støtte for 2005.

Der er i årets løb udført mange arbejdsopgaver om bord i PEDER SKRAM, de fleste dog uden Venneforeningens medvirken.

Jeg vil her udtale min anerkendelse af det store arbejde, *Per Jetting* har udført i årets løb dels ved på smukkeste måde at renovere kompressorummet, dels ved at renovere de to torpedorør, som gennem længere tid har stået på kajen og skreget på ny maling.

Jan Hartmann fortjener også anerkendelse for de mange timer, han i årets løb har tilbragt om bord i PEDER SKRAM med at gennemgå fre- →

gattens elektriske installationer. Endelig har *Kaj Nielsen*, udført en stor og påskønnet indsats med at renovere radiostationen.

Som det er mere fyldigt refereret i medlemsbladet, havde knapt 50 af Venneforeningens medlemmer i maj en særdeles vellykket forårsudflugt til Karlskrona. To veloplagte guider viste os rundt i det flotte "Marimuseum" og i den del af "Karlskrona Örlogshamn", som minder mest om Holmen. Et større område med 2-300 år gamle bygninger er fredet.

Jeg skal ikke tage forskud på aflæggelsen af regnskabet senere på dagsordenen, men her kun – som sædvanligt – notere, at vor forening fortsat har en sund økonomi. Vi overgiver jo kun penge til Fonden i det omfang vore egne omkostninger tillader det. Vi har for nylig overført kr. 50.000 til Fonden. Hertil kommer, at Venneforeningen selv finansierer mad og drikke til kustoderne, ligesom kustodernes indsats jo resulterer i entré indtægter, som direkte tilfalder Fonden.

Som det fremgår af min beretning, har bestyrelsen haft emner nok at drøfte på de 4 møder, vi har afholdt siden forrige generalforsamling. Vi har i muligt omfang søgt at medvirke ved de fortsatte bestræbelser på at bringe fregatten tilbage i fuldt udrustet stand.

Som det fremgår af medlemsbladet, varetager *Børge Raasthøj* fortsat hvervne både som næstformand og som kasserer. Bestyrelsen efterlyser et medlem som kan og vil påtage sig hvervet som kasserer. Tilsvarende efterlyser vi ét eller to medlemmer, som vil overtage hvervet som sekretær for Venneforeningen fra *Kenn Jørgensen*. Han ønsker på grund af øgede arbejds-

opgaver i hans erhverv at frigøre sig fra hvervet i Venneforeningen.

Det var ordene. Tak for opmærksomheden.

En kort debat godtgjorde, at der næppe ville være kustoder til rådighed til også at holde fregatten åben på mandage. På forespørgsel noterede formanden, at Fonden anvender Venneforeningens donationer til at dække de daglige driftsomkostninger, som sponsorerne ikke vil give penge til. Beretningen blev herefter godkendt med akklamation.

Forelæggelse og godkendelse af regnskab:

Kassereren, *Børge Raasthøj*, gennemgik det omdelte regnskab og belyste de enkelte poster. Regnskabet blev herefter godkendt med akklamation.

Fastsættelse af kontingent:

Bestyrelsen foreslog, at man ville foresætte med uændret kontingent : kr.: 150.- for enkeltmedlemmer, kr.: 250.- for familier og kr.: 500.- for eksklusive medlemmer (firmaer, foreninger etc.). Dette blev godkendt med akklamation.

Forslag fra bestyrelsen :

Bestyrelsen ønskede at fremsætte forslag til et "Tillæg" til Venneforeningens vedtægter. Dirigenten noterede, at man ikke kan have tillæg i vedtægterne, men at forsamlingen, hvis mindst 2/3 af de fremmødte stemte FOR, kunne vedtage en ændring til vedtægterne. Formanden motiverede herefter bestyrelsens forslag om gennem en mindre ændring i vedtægterne at gøre det muligt at udnævne "Æresmedlemmer". Et forslag til ændringens ordlyd var omdelt og blev nu drøftet. Med 19 stemmer FOR og ingen IMOD vedtog ge- →

neralforsamlingen at indføre et nyt stykke i vedtægternes § 2 med følgende ordlyd :

"Bestyrelsen kan, når særlige forhold taler derfor, udnævne æresmedlemmer af "Fregatten PEDER SKRAM s Venner". Æresmedlemmer oppebærer et livsvarigt, kontingentfrit medlemskab af Venneforeningen."

Forslag fra medlemmerne:

Ingen indkomne forslag.

Valg af medlemmer til bestyrelsen:

Formanden indstillede, at den nuværende bestyrelse, *Leif Rostgaard Sørensen, Børge Raasthøj, Lars O. Nielsen, Peter Lindstrøm og Jens Møller*, blev genvalgt. Dirigenten efterlyste eventuelle kandidater blandt mødedeltagerne. Bestyrelsen blev herefter genvalgt med akklamation.

Valg af suppleanter til bestyrelsen:

Bestyrelsen foreslog genvalg af *Bent Freese-Madsen* og af *Jan Hartmann*. Begge blev genvalgt med akklamation.

Valg af 2 revisorer:

Per. Olkjær Nielsen og *Henning Egholm* blev genvalgt med akklamation.

Eventuelt:

På bestyrelsens vegne takkede formanden for genvalget. Bestyrelsen vil i nærmeste fremtid konstituere sig, og vil fortsat bestræbe sig på at gøre Venneforeningen til en aktiv medspiller i arbejdet med at genudruste PEDER SKRAM og med siden hen at bevare skibet som et levende maritimt museum.

Formanden noterede, at *Kenn Jørgensen* gennem flere år på fortræffelig vis har varetaget hvervet som sekretær

for Venneforeningen. Han har – som allerede nævnt – påtaget sig at adressere vore medlemsblade for at mindske portoomkostningerne. *Kenn* har meddelt, at hans daglige arbejdsopgaver nu har fået et sådant omfang, at han gerne vil afløses på posten som sekretær. Bestyrelsen vil gerne have tilkendegivelser, hvis der er et medlem eller to, som vil overtage hvervet ?

Bestyrelsen har gennem længere tid efterlyst nye deltagere i kustodevagten i fregattens åbningsperioder.

Formanden gentog sin opfordring til Venneforeningens medlemmer om at overveje, om de ikke kunne aflaste de nuværende kustoder lidt ved at påtage sig vagten om bord en lørdag eller en søndag plus 2-3 hverdage i sæsonens forløb. Formanden og *John Larsen* orienterer gerne om, hvad kustodevakterne går ud på.

Der udspandt sig efterfølgende en længere debat om Venneforeningens rolle i forbindelse med den videre genudrustning af PEDER SKRAM, om de tilsigtede instruktioner i diverse nødprocedurer, om tilvejebringelse af fregattens gasturbiner m.v. Formanden noterede, at det ikke tilkommer Venneforeningen at prioritere arbejdsopgaverne om bord. Flere medlemmer bemærkede, at flere af Venneforeningens "fagfolk" trækker sig tilbage på grund af alder.

Dirigenten benyttede debatten til at bringe en hilsen fra Fonden bl.a. med tak for kustodernes indsats og for det fine arbejde, som *Per Jetting, Jan Hartmann og Kaj Nielsen* har udført. En gang i fremtiden vil PEDER SKRAM, SÆLEN, SEHESTED, Radio-hytten, Mastekranen etc. formentlig komme til at indgå i et fælles maritimt museum under "Statens Forsvars-historiske Museum". Men ind til videre vil kustoder- ➔

ne være afgørende for fregattens rolle som museum.

Stig DeGeer udtrykte forståelse for Venneforeningens frustrationer over ikke at kunne komme i gang med forskellige installationsarbejder. Men Fonden fattes penge og må nødvendigvis prioritere de arbejdsopgaver, som har direkte betydning for mulighederne for at udleje fregatten. Varmeforsyning og toiletforhold må nødvendigvis bringes i orden, hvis fregatten skal kunne udlejes om vinteren.

På spørgsmål fra forsamlingen gjorde både dirigenten og formanden rede for, at Fonden lagde stor vægt på de kontante bidrag fra Venneforeningen, idet disse plus entréindtægterne stort set dækkede driftsomkostningerne (lys, vand, telefon etc.). Sponsorerne vil ikke finansiere driftsomkostninger, kun konkrete arbejdsopgaver.

Man ville gerne have "hejst kommando" den 26 MAJ 2006 - 40 årsdagen for den første kommando-hejsning i PEDER SKRAM. Men økonomien tilsiger, at man må vente til 2007, før genudrustningen er så vidt, at en kommando-hejsning kan blive aktuel.

Der arbejdes fortsat på at få SEHESTED placeret ved Elefanten - og ikke i Næstved. Selv om arbejdet endnu ikke er påbegyndt, er der nu udsigt til en renovering af den hvide bygning på Elefanten, således at man bl.a. kan indrette et billetsalg kombineret med en souvenirbutik.

Hvis en gang PEDER SKRAM overtages af "Statens Forsvars-historiske Museum", vil Fonden blive ophævet. Der vil derimod fortsat være behov for en aktiv Venneforening, som kan tilsikre en hensigtsmæssig bevaring af fregatten.

Der opstod en fortsat debat om diverse konkrete arbejdsopgaver om bord såsom udrustning af O-rum, SONAR rum, adgang til hovedmaskin-rummet etc.. En del udstyr er til rådighed, andet

skal bringes ind fra flådestationerne. I de fleste tilfælde vil kranassistance være påkrævet for at få grejet om bord.

Flere medlemmer mente, at en del udstyr ER til rådighed og vil kunne installeres uden de store omkostninger.

Der opstod en debat omkring radiostationens bemanning og det tilsigtede samarbejde med "Den gamle Radiohytte". Den nuværende leder af "Radiodivisionen" trækker sig ved årets udgang. En afløser efterlyses.

Afslutning.

Formanden takkede *Stig DeGeer* for på fortræffelig vis at have styret generalforsamlingen og for den omfattende orientering om Fondens tanker omkring fregattens videre genudrustning. Formanden takkede forsamlingen for god spørgelyst og for god ro og orden. Han erklærede generalforsamlingen for afslutte (kl.1240).

Man overgik herefter til frokosten.

Nivå 11 OKT 2005

Sign.
Bent Nielsen
Referent

Sign.
Stig DeGeer
Dirigent

Foreningens driftregnskab for 2004

INDTÆGTER

Kontingenter	90.850,00
Renter	48,19
I alt	<u>90898,19</u>

UDGIFTER

Administration	3.542,00
Tryksager, blad	12.834,16
Porto/Telefon	5.628,50
Gebyrer	326,00
Møder, generalforsamling	3.876,20
Fonden PEDER SKRAM	50.000,00
Åbningsudgifter	10.643,10
I alt	<u>86.849,96</u>

Årets overskud	<u>4.048,23</u>
----------------	-----------------

Balance pr. 31-12-2004

AKTIVER

Bank	<u>18.805,15</u>
------	------------------

PASSIVER

Kapitalkonto	14.756,92
Overskud	4.048,23
Bankbeholdning	<u>18.805,15</u>

Radiodivisionen melder:

Som Tidligere nævnt i år, træder jeg tilbage fra posten som leder af Peder Skrams Radiodivision, hvilket nu har givet resultatet at posten som leder overtages 1.januar 2006 af Kaj Nielsen OZ9AC, samt Henry Meiseles OZ1UF i fællesskab. Kaj overtager lederposten og Henry bliver Næstformand/Sekretær.

I den nye sæson 2006 håber jeg at der kommer flere vagter i weekenderne, samt at samarbejdet med OXA-Radiohytten går bedre mht. weekenderne.

Skibets antenne-udstyr bliver nok også snart opgraderet, og måske kan det være at vi får lidt bedre modtageforhold når rose-antennerne monteres med baluner på.

Alle disse ønsker kan kun fuldføres hvis vi sammen yder noget praktisk, og derfor håber jeg at vi snart kan få organiseret en arbejdesweekend.

Med disse ønsker, vil jeg samtidig takke radiovagterne for deres deltagelse i tårnen på radiostationen.

Med venlig hilsen

Lars Erik Hinrichsen, afgangende leder af Radiodivisionen OZ1RDN

Her kommer en ny udfordring:

er der nogen der kan identificere dette skib?

Svar til redaktøren email: redaktionen@pederskramsvener.dk

Åbningsperioder 2006

Fregatten er åben for besøgende i følgende perioder:

I påsken 8-17 APR

Alle lørdage/søndage i JUN

I sommerferien 1 JUL til 15 AUG (mandag lukket)

Efterårsferien: lørdag d. 14 OKT til 22 OKT incl.

Alle dage Kl. 1100–1700.

Samt Københavns Kulturnat: fredag 13 OKT Kl. 1800 til 2400

Fra sekretærene og kassereren:

Det er sekretariatet en fornøjelse at byde følgende nye medlemmer velkommen i Venneforeningen:

Ole Rahn, Viborg.

Jan Trampedach, Kastrup.

Fredi, Jørgensen, København.

Hans Biering-Petersen, Nyborg.

Carlo Finn Persson, Valby.

Per Balslev og Gyda Strøyer, Værløse.

Niels Jørgen Larsen, Hundested. Carsten Heinze, Græsted.

J. Korsgaard, Nørre Sundby.

Michael Alexander Gravesen, Ølstykke.

Jørgen Østergaard, Møldrup.

Claus Markussen, Kgs. Lyngby.

Ove S. Pedersen, Herlev.

Vi takker for modtaget sponsorstøtte
fra Danmarks Marineforening (kr. 1000)

Kenn P. Jørgensen er af arbejdsmæssige årsager stoppet som sekretær for Venneforeningen.

Som ny sekretær kan vi byde velkommen til Erik Nygaard, som sammen med Bent Nielsen vil videreføre sekretærfunktionen for Fregatten PEDER SKRAM's Venneforening.

Med venlig hilsen
Bent Nielsen, Erik Nygaard og Børge Raasthøj.

Bliv medlem af Fregatten PEDER SKRAM's Venner

Ønsker du at være med til at støtte bevarelsen af fregatten PEDER SKRAM, kan det gøres ved at melde dig ind i "Fregatten PEDER SKRAM's Venner".

Udfyld kuponen på denne side og send den til foreningens kontor, Elefantent, Nyholm, 1439 København K.

Du kan også indmelde dig på foreningens hjemmeside:
www.pederskramsvenner.dk

Som medlem får du følgende fordele:

Individuelt medlemskab

Kr. 150,- pr. år.

Modtager fire gange årligt Venneforeningens blad.

Medlemskabet giver gratis adgang til fregatten for en person i åbningstiden og 10% rabat på alle indkøb over kr. 100,- af fregatsouvenir.

Familiemedlemskab

Kr. 250,- pr. år.

Alle fordele som ved individuelt medlemskab plus gratis adgang for ægtefælle og børn eller børnebørn, der ikke er fyldt 15 år.

Eksklusivt medlemskab

Kr. 500,- pr. år.

Alle fordele som ved familiemedlemskab plus ret til at medtage yderligere 6 gæster pr. besøg.

Indmeldeskupon

Ønsker at blive medlem af PEDER SKRAM's Venner

Navn:.....

Adresse:.....

Postnr.:..... By:.....

Email:..... Telefonnr.:..... Kategori:

Individuelt medlemskab kr.:..... 150,00

Familie medlemskab kr.:..... 250,00

Eksklusivt medlemskab kr.:..... 500,00

Returadresse:
Fregatten PEDER SKRAM.s Venner
Elefanten, Nyholm,
1439 København K.

Returneres ved varig adresseændring

*Formanden Leif Rostgaard, overrækker Venneforeningens check på kr.
50.000 til Stig DeGeer, som er næstformand i
"Fonden PEDER SKRAM"*

Foto: Peter Lindstrøm

Layout: lindstrom@it.dk
Tryk: FLS KORSØR
Søværnets Centrale Reproduktionsvirksomhed